

ХУЛОСАИ НИҲОИИ

Шурои диссертатсионии 6D.КOA-044 назди Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 28 апрели соли 2023 барои сазовор донистани Изатуллозода Пайрави Нусратулло, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ

Диссертатсияи Изатуллозода Пайрави Нусратулло дар мавзӯи «Вазъи маъмурӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.14 – Ҳуқуқи маъмурӣ; ҳуқуқи муҳофизати маъмурӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) санаи 22 феввали соли 2023, суратмаҷлиси №9 аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.КOA-044 назди Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (734003, ш. Душанбе, кӯчаи Саид Носир, 33, Шурои диссертатсионӣ, ки бо Фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 08 апрели соли 2022, №128/ шд тасдиқ гардидааст) қабул карда шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Изатуллозода Пайрави Нусратулло 16 ноябри соли 1995 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст. Номбурда соли 2019 факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо дипломи аъло хатм намуда, шурӯъ аз соли 2020 ба сифати ассистенти кафедраи ҳуқуқи маъмурӣ ва хизмати давлатии факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият дорад.

Аз 28 декабри соли 2019 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи ҳуқуқи маъмурӣ ва хизмати давлатии факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар он замон Донишкадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) аз рӯи ихтисоси ҳимояшаванда ба тариқи бучавӣ қабул гардидааст (фармоиши ректори Донишкадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 декабри соли 2019, №186-1). Мавзӯи диссертатсия – «Вазъи маъмурӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар

чаласаи Шурои олимони Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидааст (аз 31 март соли 2020, №8/11). Диссертатсия дар кафедраи ҳуқуқи маъмурӣ ва хизмати давлатии факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро гардида, дар чаласа ва семинарҳои он борҳо муҳокима гардида, ба экспертизаи даври дууми муассиса тавсия гардидааст (суратчаласаи №3, аз 8 ноябри соли 2022). Диссертатсия дар чаласаи Шурои васеи олимони факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 декабри соли 2022, суратмаҷлиси №4/1 муҳокима гардида, ба ҳимоя пешниҳод карда шудааст.

Роҳбари илмӣ:

Ғафурзода Абдухалил Давлаталӣ – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муқарризи расмӣ:

Диноршоҳ Азиз Мусо – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, муовини аввал, муовини директори иҷроия оид ба илм, инноватсия ва муносибатҳои байналмилалӣ Филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе;

Каримов Ҳусейн Мухторович – номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсенти кафедраи ҳуқуқи иқтисодӣ, молиявӣ ва зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон.

Муассисаи пешбар:

Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон (вилояти Суғд, шаҳри Хуҷанд). Дар хулосаи мусбати додасудаи муассисаи пешбар, ки аз ҷониби муқарриз Санавваров Ғолибҷон Бақоевич, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, мудирӣ кафедраи ҳуқуқи граҷданӣ ва меҳнатии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон имзо гардидааст, қайд мегардад, ки диссертатсия ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мутобиқат менамояд. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Сатҳи нағзони илмӣ диссертатсионӣ, нуктаҳои илмӣ ва пешниҳоду тавсияҳои амалие, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, ҳамзамон мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ-

амалӣ саҳми шахсии муаллифро тасдиқ менамоянд. Инчунин, тарзи навишт, масъалагузорӣ ва услуби таҳқиқоти илмӣ саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳад. Довталаби дараҷаи илмӣ доир ба мавзуи диссертатсия 12 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 7 мақолаи илмӣ дар нашрияҳои дигар ба таъб расонидааст. Интишороти унвонҷӯ нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд.

Муҳимтарин интишороти унвонҷӯ аз рӯи мавзуи диссертатсия:

I. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп шудаанд:

1. Изатуллозода П.Н. Понятия и признаки органов при Президенте Республики Таджикистан [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Маҷаллаи Идоракунии давлатӣ. – Душанбе. – 2020. – №4/1 (48). – С. 155-160.

2. Изатуллозода П.Н. Заминаҳои таърихӣ-ҳуқуқии ташаккули мақомоти наздипрезидентӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Маҷаллаи Ҳаёти ҳуқуқӣ. – Душанбе. – 2021, – № 2 (34). – С.164-177.

3. Изатуллозода П.Н. Заминаҳои таърихӣ-ҳуқуқии ташаккули Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Маҷаллаи Давлатшиносӣ ва ҳуқуқи инсон. – Душанбе. – 2021. – №3 (23). – С. 67-75

4. Изатуллозода П.Н. Таснифи мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Маҷаллаи Идоракунии давлатӣ. – Душанбе. – 2021. – №4/1 (53). – С. 156-163.

5. Изатуллозода П.Н. Хусусиятҳои ташкил ва фаъолияти мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / А.Д. Ғафурзода, П.Н. Изатуллозода // Маҷаллаи Идоракунии давлатӣ. – Душанбе. – 2022. – №2. – С. 122-131.

II. Мақолаҳои илмие, ки дар маводҳои конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ чоп шудаанд:

6. Изатуллозода П.Н. Принципи таъзияи ҳокимияти давлатӣ: таърихи пайдоиш ва аҳамияти он. [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Конференсияи илмӣ-назариявӣ таҳти унвони “Нақши Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ” дар

Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2020. – С. 84-94.

7. Изатуллозода П.Н. Касбият ва салоҳиятнокии хизматчиёни давлатӣ ҳамчун принципи таъминоти кадрӣ дар мақомоти давлатӣ. [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ таҳти унвони “Масъалаҳои муҳими идоракунии давлатӣ ва худидоракунии маҳаллӣ дар шароити татбиқи ҳукумати электронӣ” дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Душанбе. – 2020. – С. 313-316.

8. Изатуллозода П.Н. Нормативно-правовые основы организации и деятельности органов при Президенте Республики Таджикистан [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Конференсияи байналмилалии илмӣ-назаривӣ “Ислоҳоти низоми идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ: моделҳои муосири самаранокии он” дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2021. – С. 280-287.

9. Изатуллозода П.Н. Асосҳои таърихӣ-ҳуқуқии ташаккули Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ таҳти унвони “Иштироки ҷавонон дар идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ дар соҳаи соҳибистиқлолӣ” дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2021. – С. 124-128.

10. Изатуллозода П.Н. Принципҳои конститусионӣ ва нақши онҳо дар ташкил ва баамалбарории фаъолияти мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назаривӣ таҳти унвони “Нақши Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар татбиқи сиёсати хориҷӣ” дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Душанбе. – 2021. – С. 71-88.

11. Изатуллозода П.Н. Сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат бо коррупсия [Матн] / П.Н. Изатуллозода // Конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ бахшида ба рӯзи байналмилалии ҳуқуқи инсон ва рӯзи байналмилалии муқовимат бо коррупсия таҳти унвони “Ҳуқуқи инсон дар ҷаҳони муосир: концепсияҳо, воқеият ва дурнамо” дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2021. – С. 472-483.

12. Изатуллозода П.Н. Асосҳои ҳуқуқӣ ва давраҳои ташаккули Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / П.Н.

Изатуллозода, М.Р. Каримов // Маводҳои Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ таҳти унвони “Масоили мубрами муурофияи маъмури: мушкилот дурнамо ва роҳҳои ҳалли он” Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2021. – С. 85-93.

Ба автореферати диссертатсия аз ҷониби шахсони зерин тақризҳо навишта шуда, ба Шурои диссертатсионӣ ворид шудаанд:

Зоир Ҷ.М. – сарҳодими илмии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор; **Вализода Н.Д.** – сардори кафедраи ҳуқуқи маъмури ва фаъолияти маъмурии факултети №2 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ; **Юнусова О.М.** – дотсенти кафедраи ҳуқуқшиносии факултети тижорат, фаъолияти гумрукӣ ва ҳуқуқи ДИС ДДТТ, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ; **Сулаймонзода М.С.** – дотсенти кафедраи ҳуқуқи конститутсионии факултети ҳуқуқшиносии ДМТ, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ.

Ҳамаи тақризҳо мусбӣ буда, дар онҳо баъзе эродҳои хусусияти баҳсноқӣ дошта, манзур гардидаанд. Эродҳо асосан нуктаҳои илмии мубоҳисавии диссертатсияро оид ба хусусиятҳои мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, таърихи ташаккули мақомоти мазкур то замони Истиқлоли давлатӣ, такмили вазъи маъмури-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва монанди ин масъалаҳоро фаро мегиранд.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, интиҳоб ва таъйин гардидаанд.

Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо аз рӯи ихтисоси 12.00.14. – Ҳуқуқи маъмури; ҳуқуқи муурофияи маъмури (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) дар сатҳи дахлдор таҳқиқоти илмӣ анҷом додаанд ва корҳои илмӣ-таҳқиқотии онҳо ба масъалаҳои гуногуни кори илмӣ анҷомдодашуда алоқамандии зич доранд.

Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки довталаби дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

– мафҳум, хусусият ва ҷойи мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар низоми мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ муайян намулдааст;

– марҳилаҳои ташаккули мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро баъди ба даст овардани Истиқлоли давлатӣ муайян намудааст;

– шаклҳои ташкилӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳлил намуда, мазмун ва моҳияти онҳоро шарҳ додааст;

– санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳлил намуда, камбудҳои ҷойдоштаро ошкор ва барои бартараф намудани онҳо таклифҳо манзур намудааст;

– унсурҳои вазъи маъмурӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳлил намуда, табиати ҳуқуқии салоҳияти мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян намудааст;

– тарзҳои амалишавии вазифа ва функцияҳои мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳлил намудааст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқоти диссертатсионӣ бо он асоснок карда мешавад, ки:

– маводи рисолаи диссертатсионӣ донишҳои илмиро дар самти омӯзиш ва таҳлили вазъи маъмурӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мукаммал гардонид, барои таҳқиқотҳои минбаъдаи илмӣ дар ин самт ҳамчун сарчашма баромад менамояд;

– натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ имкон медиҳад, ки вазъи маъмурӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон такмил дода шуда, камбудҳои ҷойдошта дар сатҳи қонунгузорӣ бартараф карда шаванд;

– бобати такмили минбаъдаи вазъи маъмурӣ-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамояд.

Вобаста ба масъалагузори дар диссертатсия ҷойдошта ба сифати заминаи методологии таҳқиқот як қатор усулҳои умумии илмӣ ва махсуси ҳуқуқӣ, аз ҷумла диалектикӣ, низомнокӣ, хулосабарорӣ, муқоисавӣ-ҳуқуқӣ ва мантиқӣ-ҳуқуқӣ истифода гардидаанд.

Ҷанбаҳои алоҳидаи назариявии осори олимони ватанию хориҷӣ ба монанди С.И. Иброҳимов, Б.Ҳ. Раззоқов, А.Д. Ғафурзода, Р.Н. Маъруфӣ, А.М. Диноршоҳ, Х. Ойев, Р.Ш. Сотиволдиев, З.М. Ализода, И.А. Имомов, Ҷ.Н. Ҷамшедзода, З.М. Соибов, Б.Ғ. Наимов, Ҳ.М. Каримов, Ҷ.Ш. Қодиров, Ғ.Б. Санавваров, З.М. Раҳматова, С.М. Сулаймонов ва олимони хориҷӣ А.Н. Борисов, Б.В. Россинский, Ю.Н. Стариков, П.П. Глушенко, Г.Б. Романовский, В.И. Кайнов, А.П. Коренев, А.П. Алехин,

А.А. Кармолитский, Д.Н. Бахрах, В.Ф. Халипов, Т.В. Шукина, Л.П. Юзков ва дигарон дар раванди таҳияи диссертатсия омухта шудаанд.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастомадаи доктлаби дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешаванд, ки:

– нуктаҳои илмӣ ва пешниҳодҳои амалие, ки дар рисола манзур карда шудаанд, метавонанд дар таҳияву таҷдиди қонунгузори маъмурии кишвар дар самти такмили вазъи маъмури-ҳуқуқии мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳмгузор бошанд;

– натиҷаҳои рисоларо метавон дар таълими фанҳои “Ҳуқуқи маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Низоми мақомоти идоракунии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва “Ҳуқуқи конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ҳамзамон, ҳамчун маводи илмӣ ва таълимӣ дар донишгоҳҳои олии касбӣ ва курсҳои такмили ихтисос ба роҳ монд.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот нишон додаанд, ки:

– нуктаҳои илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ ба осори илмӣ муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ дар самти ҳуқуқи маъмури, махсусан вазъи маъмури-ҳуқуқии мақомоти ҳокимияти иҷроия, хусусан мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат менамоянд;

– дар таҳқиқоти диссертатсионӣ қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, нуктаҳои илмӣ, хулосаҳои асарҳои илмӣ ва таҷрибаи амалии давлатҳои хориҷӣ истифода шудаанд, ки баҳои саҳеҳона ва мусбии натиҷаҳои бадастовардашударо таъмин менамоянд;

– натиҷаҳои илмӣ, тавсия ва хулосаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар муқоиса бо нуктаҳои илмӣ ва хулосаҳои дар илми ҳуқуқи маъмури пазируфташуда мазмуни ва моҳияти махсуси худро дошта, навгонии илмӣ маҳсуб меёбанд;

– навгонӣ ва натиҷаҳои бадастовардаи унвонҷӯ барои рушди илмҳои ҳуқуқшиносӣ, аз ҷумла ҳуқуқи маъмури, ҳуқуқи конституционӣ, инчунин такмили минбаъдаи низоми мақомоти идоракунии давлатӣ, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ ва ғайра метавонанд мусоидат намоянд.

Саҳми шахсии муаллифи рисолаи илмӣ бо сатҳи навгонии диссертатсионӣ, нуктаҳои илмӣ ва пешниҳоду тавсияҳои амалие, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ-амалии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ тасдиқ мегарданд. Ҳамзамон, тарзи навишт, масъалагузори ва услуби таҳқиқоти илмӣ саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳад.

Дар маҷлиси Шурои диссертатсионӣ аз 28 апрели соли 2023 қарор қабул карда шуд, ки ба Изатуллозода Пайрави Нусратулло дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ дода шавад.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ аз 11 нафар аъзои Шурои диссертатсионӣ, ки бо Фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 08 апрели соли 2022, №128/ шд тасдиқ гардидааст, 11 нафар иштирок доштанд, ки аз онҳо 4 нафарашон докторони илм ва 1 нафар номзади илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда мебошанд. Аз 11 нафар аъзои Шурои диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта овоз доданд: ба тарафдорӣ додани дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ – “11 нафар”, муқобил – “нест”, бюлтенҳои беътибор нест.

Раисикунанда, муовини раиси Шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Иброҳимов С.И.

Котиби илмии Шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент Рустамзода Ҷ.Ю.